

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการส่งเสริมการบริจจาคโลहित ของประชาชนจังหวัดร้อยเอ็ด ในครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยใช้การวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ระหว่างวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Methods) วิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Methods) และการวิจัยกึ่งเชิงทดลอง (Qxi-Experimental Research) แบ่งการวิจัยเป็น 4 ขั้นตอน ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1.1 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมการบริจจาคโลहित ของประชาชนจังหวัดร้อยเอ็ด
- 1.2 เพื่อพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการบริจจาค โลहित ของประชาชนจังหวัดร้อยเอ็ด
- 1.3 เพื่อทดลองและประเมินผลการใช้รูปแบบการส่งเสริมการบริจจาค โลहित ของประชาชนจังหวัดร้อยเอ็ด

สมมติฐานของการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับโลहितและการบริจจาคโลहित ด้านทัศนคติ ด้านแรงจูงใจ ด้านการสนับสนุนทางสังคม ด้านการรับรู้ประโยชน์ของการบริจจาคโลहितและข่าวสารเกี่ยวกับภาวะการณ์ขาดแคลนโลहित ด้านปัญหาและอุปสรรคในการบริจจาคโลहित ด้าน

ความตั้งใจในการบริจาคโลหิต และ ด้านจำนวนครั้งของการบริจาคโลหิต มีผลต่อการบริจาคโลหิตของประชาชนจังหวัดร้อยเอ็ด

สมมติฐานที่ 2 หลังจากการทดลองใช้รูปแบบการส่งเสริมการบริจาคโลหิตของประชาชนจังหวัดร้อยเอ็ดที่สร้างขึ้น ประชาชนมีความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติเกี่ยวกับการบริจาคโลหิตมากกว่าก่อนการใช้รูปแบบ

สรุปผลการวิจัย

1. ปัจจัยที่มีผลต่อการบริจาคโลหิต

ปัจจัยที่มีผลต่อการบริจาคโลหิตจากการสำรวจและสนทนากลุ่มมีดังต่อไปนี้

1.1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อ การบริจาคโลหิต ของประชาชนจังหวัดร้อยเอ็ด ตามการทดสอบสมมติฐาน ด้วยสถิติวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม แบบขั้นตอน (Discriminant Analysis) มี 3 ใน 8 ปัจจัย ที่จำแนกกลุ่มไม่เคยและเคยบริจาคโลหิตออกจากกัน ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านพฤติกรรมตั้งใจบริจาคโลหิต 2) ปัจจัยด้านปัญหาและอุปสรรคในการบริจาคโลหิต และ 3) ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับโลหิตและการบริจาคโลหิต มีค่า Wilks' Lambda เท่ากับ 0.73 , 0.45 และ 0.43 ตามลำดับ ปัจจัยดังกล่าวจำแนกกลุ่มผู้เคยและไม่เคยบริจาคโลหิตได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ผลรวมการคาดประมาณค่าจำแนกกลุ่มเคยและไม่เคยบริจาคโลหิต ได้ถูกต้องในระดับสูง ร้อยละ 84.69

1.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริจาคโลหิตของประชาชนจังหวัดร้อยเอ็ด จากการสนทนากลุ่ม พบว่ามี ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริจาคโลหิต จำนวน 6 ปัจจัย ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับโลหิตและการบริจาคโลหิต 2) ปัจจัยด้านปัญหาอุปสรรคในการบริจาคโลหิต 3) ปัจจัยด้านพฤติกรรมตั้งใจในการบริจาคโลหิต 4) ปัจจัยด้านการสื่อสารและการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร 5) ปัจจัยด้านการมีเครือข่ายและการสนับสนุนทางสังคม และ 6) ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริจาคโลหิต

2. ผลการสร้างรูปแบบการส่งเสริมการบริจาคโลหิตของประชาชนจังหวัดร้อยเอ็ด ประกอบด้วย กิจกรรม จำนวน 5 กิจกรรม คือ

2.1 กิจกรรมการอบรมสุนทรียสนทนาเพื่อการบริจาคโลหิต โดยดำเนินการตามชุดแผนการสอน และแผ่นพับ 6 เรื่อง ได้แก่ เรื่องโลหิต เรื่องการบริจาคโลหิต เรื่องการปฏิบัติตัวเพื่อเป็นผู้บริจาคโลหิตอย่างต่อเนื่องและฝึกทักษะการออกกำลังกายแบบยืดเหยียดกล้ามเนื้อ เรื่องการสื่อสาร เรื่องจิตสาธารณะ และเรื่องการสร้างเครือข่าย

2.2 กิจกรรมจัดตั้งเครือข่ายบริจาคโลหิตอำเภอเมืองสรวง ดำเนินกิจกรรมด้วยการระดมสมอง ในกลุ่มผู้เข้าอบรมจัดตั้งเครือข่ายบริจาคโลหิตอำเภอเมืองสรวง

2.3 กิจกรรมรณรงค์เพิ่มจำนวนผู้บริจาคโลหิต ด้วยกิจกรรมที่ผู้เข้าอบรมไปเชิญชวนผู้อื่นเข้าร่วมบริจาคโลหิตในหน่วยเคลื่อนที่

2.4 กิจกรรมจิตอาสาช่วยเหลือผู้บริจาคโลหิตและร่วมบริจาคโลหิตด้วยสมัครใจด้วยการเข้าร่วมกิจกรรมดูแลผู้บริจาคโลหิตและร่วมบริจาคโลหิตในหน่วยเคลื่อนที่

2.5 กิจกรรมสุนทรียสนทนาหลังบริจาคโลหิต ด้วยกิจกรรมการสะท้อนความรู้สึกรู้สึกของตนเองที่ได้เข้าร่วมทุกกิจกรรม

3. การทดลองและประเมินผลการใช้รูปแบบการส่งเสริมการบริจาคโลหิต ของประชาชนจังหวัดร้อยเอ็ด หลังทดลองใช้รูปแบบการส่งเสริมการบริจาคโลหิตของประชาชนจังหวัดร้อยเอ็ด ทำให้ประชาชนมีความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติตัวเกี่ยวกับการบริจาคโลหิตเพิ่มขึ้น กล่าวคือ มีค่าเฉลี่ยความรู้ระหว่างก่อนอบรม หลังอบรมทันที และหลังอบรม 14-28 วัน เท่ากับร้อยละ 75.32 , 94.64 และ 95.68 ตามลำดับ มีทัศนคติอยู่ในระดับดี ค่าทัศนคติเฉลี่ยระหว่างก่อนอบรม หลังอบรมทันที หลังอบรม 14-28 วัน เท่ากับ 3.93 , 4.12 และ 4.23 ตามลำดับ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.39 , 0.34 และ 0.62 ตามลำดับ ประชาชนมีการปฏิบัติตัวเกี่ยวกับการบริจาคโลหิต ก่อนอบรมเท่ากันกับหลังอบรมทันที คิดเป็น ร้อยละ 62.15 หลังอบรม 14-28 วัน ร้อยละ 80.90 เปรียบเทียบผลการใช้รูปแบบการส่งเสริมการบริจาคโลหิตของประชาชนจังหวัดร้อยเอ็ด ด้วยสถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณแบบวัดซ้ำ พบว่า ประชาชนมีความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติตัวเกี่ยวกับการบริจาคโลหิต เพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 และประชาชนมีความพึงพอใจต่อการอบรมสุนทรียสนทนาเพื่อการบริจาคโลหิตในภาพรวมอยู่ในระดับดี ร้อยละ 89.09

4. ผลการนำเสนอรูปแบบการส่งเสริมการบริจาคโลหิต ของประชาชนจังหวัดร้อยเอ็ด ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรับทราบ ด้านความพึงพอใจต่อการได้รับข้อมูลภาพรวม อยู่ในระดับดี ร้อยละ 89.40

อภิปรายผล

1. ปัจจัยที่มีผลต่อการบริจาคโลหิต ของประชาชนจังหวัดร้อยเอ็ด

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการการบริจาคโลหิต ของประชาชนจังหวัดร้อยเอ็ด ประกอบด้วย 8 ปัจจัย คือ 1) ปัจจัยด้านความรู้เรื่องโลหิตและการบริจาคโลหิต 2) ปัจจัยด้านทัศนคติต่อการบริจาคโลหิต 3) ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริจาคโลหิต 4) ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม 5) ปัจจัยด้านการรับรู้ข่าวสารการบริจาคโลหิต 6) ปัจจัยด้านปัญหาอุปสรรคต่อการบริจาคโลหิต 7) ปัจจัยด้านพฤติกรรมตั้งใจบริจาคโลหิต และ 8) ปัจจัยด้านจำนวนครั้งของการบริจาคโลหิต มีผลต่อการบริจาคโลหิตของประชาชนจังหวัดร้อยเอ็ด ด้วยการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม (Discriminant Analysis) แบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Method) พบว่า มี 3 ใน 8 ปัจจัย ที่จำแนกกลุ่มไม่เคยและเคยบริจาคโลหิตได้ กล่าวคือ 1) ปัจจัยด้านพฤติกรรมตั้งใจบริจาคโลหิต 2) ปัจจัยด้านปัญหาและอุปสรรคในการบริจาคโลหิต และ 3) ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับโลหิตและการบริจาคโลหิต มีค่า Wilks' Lambda เท่ากับ 0.73 , 0.45 และ 0.43 ตามลำดับ สามารถจำแนกกลุ่มเคยและไม่เคยบริจาคโลหิตได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ผลรวมการคาดประมาณค่าจำแนกกลุ่มเคยและไม่เคยบริจาคโลหิตได้ถูกต้อง ร้อยละ 84.09 และจากการวิเคราะห์เนื้อหาข้อมูลจากการสนทนากลุ่มพบว่า มี 6 ปัจจัย คือ 1) ความรู้เกี่ยวกับโลหิตและการบริจาคโลหิต 2) ปัญหาอุปสรรคในการบริจาคโลหิต 3) พฤติกรรมตั้งใจในการบริจาคโลหิต 4) ด้านการสื่อสารและการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร 5) ด้านการมีเครือข่ายและการสนับสนุนทางสังคม และ 6) ด้านแรงจูงใจในการบริจาคโลหิต เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการบริจาคโลหิต ของประชาชนจังหวัดร้อยเอ็ด ทั้ง 6 ปัจจัย จากการสนทนากลุ่ม เป็นปัจจัยที่นำไปศึกษาโดยวิธีการวิจัยเชิงสำรวจนั่นเอง ผู้วิจัยจึงนำปัจจัยทั้ง 6 ปัจจัย มาอภิปราย ดังนี้

1.1 ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับโลหิตและการบริจาคโลหิต

ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับโลหิตและการบริจาคโลหิต มีผลต่อ การบริจาคโลหิตของประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ของ กรรณิการ์ เดชะอุดม โภคา (2544 : ก) ที่ได้ศึกษา เรื่องการเปิดรับข้อมูลข่าวสารความต้องการบริจาคโลหิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร ที่พบว่า ความรู้เกี่ยวกับการบริจาคโลหิตมีความสัมพันธ์กับความต้องการบริจาคโลหิต และตัวแปรที่ทำนายการบริจาคโลหิตได้ดีที่สุดคือความรู้เกี่ยวกับโลหิตและการบริจาคโลหิต สอดคล้องกับผลการศึกษาของ อรุณา ช่วยเรื่อง

(2546 : ก) ได้ศึกษา เรื่องการบริจาคโลหิต และปัจจัยที่ส่งเสริมการบริจาคโลหิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2546 ที่พบว่า นักเรียนในกลุ่มโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการบริจาคโลหิตมีความรู้สูงกว่ากลุ่มที่เคยแต่หยุดเข้าร่วม และไม่เคยเข้าร่วมโครงการ และสอดคล้องกับผลการศึกษา ของนฤมล บุญสนอง (2552 : 161-170) ที่ศึกษาทัศนคติ และปัจจัยที่มีผลต่อการบริจาคโลหิตของบุคลากร ในโรงพยาบาลพาน จังหวัดเชียงราย ที่พบว่า กลุ่มที่ไม่บริจาคโลหิต ไม่เข้าใจว่าการบริจาคโลหิตเป็นการเสียสละโลหิตสำรองในร่างกายแตกต่างจากกลุ่มที่เคยบริจาคโลหิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับผลการศึกษา ของ สุรัชย์ จันทะวารีย์ (2553 : 175-183) เรื่อง การประเมินผลผู้บริจาคโลหิต ที่ไม่ผ่านการคัดเลือกของโรงพยาบาลตำรวจ ที่พบว่า ผู้ที่ซีดและถูกงดบริจาคโลหิต ได้คำแนะนำให้รับประทานยาเสริมธาตุเหล็กจนครบ สามารถกลับไปบริจาคโลหิตได้อีกครั้ง

1.2 ปัจจัยด้านปัญหาอุปสรรคต่อการบริจาคโลหิต

ปัจจัยด้านปัญหาอุปสรรคต่อการบริจาคโลหิต มีผลต่อการบริจาคโลหิตของประชาชน ซึ่งสอดคล้องผลการศึกษาของ อรุณี ศุภนาม (2538 : ก) ที่ศึกษาความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมเกี่ยวกับการบริจาคโลหิตของเยาวชน จากสถาบันการศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ที่พบว่า ผู้ที่ไม่เคยบริจาคโลหิต ด้วยสาเหตุสำคัญ คือ กลัวเข็ม/กลัวเจ็บ (ร้อยละ 55.70) กลัวติดเชื้อโรค (ร้อยละ 42.80) และยังพบว่าสาเหตุที่ไม่อยากบริจาคอีก คือ ความพอใจต่อบริการของทีมงาน ในประเด็น เจ้าหน้าที่มีมือหนัก หาเส้นไม่เจอ ดูแลผู้บริจาคไม่ทั่วถึง เสียเวลารอนาน จากสาเหตุดังกล่าว ทำให้ผู้ที่เคยบริจาคโลหิต ไม่บริจาคอีก ร้อยละ 22.7 และหยุดชะงักการบริจาคโลหิต ร้อยละ 36.3 สอดคล้องกับผลการศึกษาของ กฤษณ์ดิวัฒน์ ฉัตรทอง (2540 : ก) ได้ศึกษา เรื่องการงดบริจาคโลหิต ด้วยตนเองของผู้บริจาคโลหิต ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย ที่พบว่า อัตราการงดบริจาคโลหิต ร้อยละ 15.3 สาเหตุการงดบริจาคโลหิตด้วยตนเอง คือ ความเข้มข้นของโลหิตต่ำ การรับประทานยาปฏิชีวนะ การมีเพศสัมพันธ์กับผู้อื่นที่ไม่ใช่สามีภรรยาโดยไม่สวมถุงยางอนามัย ภายในเวลา 3 เดือน สอดคล้องกับผลการศึกษา ของ ธนิตา บุตรคล้าย (2544: ก) ; อรอุมา ช่วยเรือง (2546: ก) ที่พบว่า กลุ่มนักเรียน/นักศึกษาที่เคยบริจาคโลหิตแต่ในรอบปีที่ผ่านมาไม่ได้บริจาคโลหิต ด้วยเหตุผล คือ ไม่มีเวลาที่จะไปบริจาค ไม่รู้ว่าจะไปบริจาคที่ไหน กลัวเข็ม กลัวเจ็บ กลัวเลือด กลัวติดเชื้อ และพักผ่อนไม่เพียงพอ สุขภาพไม่แข็งแรง ตามลำดับ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ เพชรรัตน์ วอนเพียร (2550 : ก) ที่พบว่า ระยะเวลาเดินทาง มีความสัมพันธ์กับความถี่ของการบริจาคโลหิตในเชิงลบ

สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ฉันทชา จำรูญจันทร์ (2552 : 71-122) ได้ศึกษา เศรษฐศาสตร์ว่าด้วยการบริจาคโลหิตซ้ำ ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย ที่พบว่า ผู้ที่ไม่มาบริจาคโลหิตส่วนใหญ่เพราะไม่มีเวลาไปบริจาคโลหิต รองลงมาคือ ไม่สะดวกในการเดินทางไปบริจาคโลหิต สอดคล้องกับผลการศึกษาของ เพชรรัตน์ วอนเพียร (2550 : ก) ; Oswald (1977) ; Schlumpf and others (2007) ที่พบว่า ความสะดวกในการเข้าถึงสถานที่รับบริจาคโลหิตส่งผลให้บริจาคโลหิตมากขึ้น สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Oswald (1977) ที่พบว่า ผู้ที่บริจาคโลหิตประจำสม่ำเสมอมักพบกับความล่าช้าในการให้บริการ เช่น ความล่าช้าในขั้นตอนการบริจาคโลหิต และการไม่มาบริจาคโลหิต ด้วยเหตุผลคือความกลัว เข็ม กลัวเลือด ความอ่อนเพลีย กลัวการเจาะปลายนิ้ว เคยมีประสบการณ์ที่ไม่ดีจากการเจาะหู ความเพิกเฉยเห็นษาของเจ้าหน้าที่ ปฏิบัติการหลังการบริจาคเลือดและความไม่สะดวกสบาย เหล่านี้ทำให้ไม่ยอมบริจาคโลหิต สอดคล้องกับผลการศึกษา ของ Nilsson and Sojka (2008) ที่พบว่า อุปสรรคในการเป็นผู้บริจาคโลหิตสม่ำเสมอส่วนใหญ่ คือ ความเกียจคร้าน การกลัวเข็ม กลัวเป็นลมหน้ามืด กลัวเลือด และไม่มีเวลา ตามลำดับ

1.3 ปัจจัยด้านพฤติกรรมตั้งใจบริจาคโลหิต

ปัจจัยด้านพฤติกรรมตั้งใจ มีผลต่อการบริจาคโลหิตของประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Nguyen et.al. (2007) ที่รายงานไว้ว่า ระดับความพึงพอใจในกระบวนการทั้งหมดของการบริจาค โลหิต มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจที่กลับมาบริจาคโลหิตในอนาคต สอดคล้องกับผลการศึกษาของ อนงค์ศรี สิมศิริ กรรมนิภา เรืองเดช แลไพบุลย์ ชาวสวนศรีเจริญ (2555 : 175-187) ที่ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจในการบริจาคโลหิตของประชาชนในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา วิเคราะห์ปัจจัยโดยใช้สถิติถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis) ระหว่างความตั้งใจในการบริจาคโลหิตของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา กับปัจจัยต่าง ๆ พบว่า มีปัจจัยที่มีอิทธิพล 6 ปัจจัย ที่สัมพันธ์ทางบวกกับคะแนนความตั้งใจในการบริจาค โลหิต โดยมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ การเป็นผู้บริจาคมาก่อน ($b = 1.536$) จำนวนครั้งของการบริจาค โลหิต ($b = 0.226$) ทศนคติเกี่ยวกับการบริจาค โลหิต ($b = 0.086$) และการกล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ($b = 0.128$) ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับคะแนนตั้งใจในการบริจาค โลหิต โดยมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ การเป็นนักเรียนและนักศึกษา ($b = -2.640$) และ อายุ ($b = -0.070$) ซึ่งปัจจัยทั้ง 6 ร่วมกันอธิบายความตั้งใจการบริจาคโลหิตได้ร้อยละ 22.80 ($R^2_{adjusted} = 0.228$) ดังนั้นการสนับสนุนให้มีการบริจาคโลหิตมากขึ้น ควรจัดกิจกรรมรณรงค์ให้ความรู้ที่ถูกต้อง และสร้างทัศนคติที่ดีในการบริจาคโลหิต สำหรับกลุ่ม

นักเรียน/นักศึกษา ครู อาจารย์ ส่วนผู้ปกครองควรมีบทบาทสำคัญ ในการสนับสนุนส่งเสริม ใ้วัยรุ่นบรีจากโลหิตเพิ่มขึ้น เพราะเป็นกลุ่มที่มีอายุน้อย และยังสามารถบรีจากโลหิตได้อีก ยาวนานและยั่งยืน ซึ่งผลการศึกษานี้ชี้ให้เห็นว่าผู้ที่มีอายุเพิ่มขึ้น จะมีความตั้งใจในการบรีจาก โลหิตลดลงซึ่งสัมพันธ์กับปัญหาสุขภาพ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Giles, et.al. (2004) ที่ได้ศึกษา การประยุกต์ใช้ทฤษฎีการกระทำพฤติกรรมตามแบบแผน มาอธิบายการบรีจาก โลหิต : การรับรู้สมรรถนะแห่งตน ที่พบว่า การรับรู้สมรรถนะของตนเองต่อการบรีจากโลหิต ทำให้เกิดความตั้งใจที่จะบรีจากโลหิต การสรรหาผู้บรีจากโลหิตรายใหม่นั้นต้องค้นหาวิธีการ ที่หลากหลาย ใช้เทคนิคการออกแบบกิจกรรมที่เหมาะสม เพื่อเพิ่มระดับความรู้สมรรถนะ แห่งตน ซึ่งอาจใช้การฝึกอบรมโดยตรง หรือการสร้างแบบจำลองขึ้นมา นอกจากนี้แล้วการ รับรู้ที่จะควบคุมตนเองนั้นจะทำให้มีการตัดสินใจบรีจากโลหิตมากเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับผล การศึกษาของ Schnaubelt, A.T. (2010 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งเสริมให้ผู้บรีจาก โลหิตที่เป็นทหารมีความตั้งใจบรีจาก โลหิต : ประยุกต์ใช้ทฤษฎีการกระทำพฤติกรรมตามแบบ แผน ผลการวิเคราะห์หัดดอยหลายตัวแปร แสดงให้เห็นว่าทัศนคติมีต่อการบรีจากโลหิต และ การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับความตั้งใจที่จะบรีจากโลหิตอีก ครั้ง

1.4 ปัจจัยด้านการสร้างเครือข่ายและการสนับสนุนทางสังคม

ปัจจัยด้านการสร้างเครือข่ายและการสนับสนุนทางสังคม มีผลต่อการบรีจาก โลหิต ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ อรุณี สุคนาม (2538 : ก) และ อรุมา ช่วยเรื่อง (2546 : ก) รายงานไว้ว่า ผู้บรีจากโลหิตส่วนใหญ่มักจะไปบรีจากกับเพื่อน และสอดคล้องกับผลการศึกษา ของ ธนิตา บุตรคล้าย (2544 : ก) และ อรุมา ช่วยเรื่อง (2546 : ก) ที่พบว่า บุคคลที่เป็น แรงผลักดัน ชักชวนให้มีการบรีจากโลหิตครั้งแรก 3 อันดับแรก คือ เพื่อน ครู-อาจารย์ และคน ในครอบครัว ตามลำดับ และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อรุมา ช่วยเรื่อง (2546 : ก) ที่ได้ ศึกษา เรื่องการบรีจากโลหิตและปัจจัยที่ส่งเสริมการบรีจากโลหิตของนักเรียนระดับ มัธยมศึกษาตอนปลายและอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2546 ที่พบว่า กิจกรรมส่งเสริมการบรีจากโลหิต 3 อันดับแรก ได้แก่ มีหน่วยรับบรีจากเคลื่อนที่ ครูเป็น แบบอย่าง และผู้บริหารสนับสนุนกิจกรรม (73%, 65%, 61.8% ตามลำดับ) กล่าวโดยสรุป ปัจจัยที่ส่งเสริมการบรีจากโลหิตที่สำคัญทั้งส่วนบุคคล คือ ครู เพื่อนสนิท คนในครอบครัว และการเข้าร่วม โครงการบรีจากโลหิตของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง มีอิทธิพลและแรงผลักดัน อย่างมากต่ออัตราการบรีจากโลหิตของนักเรียน สอดคล้องกับผลการศึกษา ของ Piliavin, J.A

and Donald Libby (1986 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างบรรทัดฐานส่วนบุคคล บรรทัดฐานทางสังคม กับการบริจาคโลหิต พบว่า การเข้าร่วมบริจาคโลหิตเนื่องจากได้รับ ข่าวสารการบริจาคโลหิตจากเพื่อน ๆ และการประชาสัมพันธ์ให้รับรู้ถึงเรื่องการบริจาคโลหิต ในหน่วยเคลื่อนที่จะเพิ่มการรับรู้ให้เห็นเป็นรูปธรรมมากขึ้น และสอดคล้องกับการศึกษาของ Nilsson and Sojka (2008) ที่พบว่า แรงผลักดันที่มีอิทธิพลต่อการบริจาคโลหิตครั้งแรกคือ เพื่อน ร้อยละ 47.2 และการร้องขอผ่านสื่อ หรือการโฆษณา ร้อยละ 23.5

1.5 ปัจจัยด้านการสื่อสารและการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

ปัจจัยด้านการสื่อสารและการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร มีผลต่อการบริจาคโลหิตของ ประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ กรรณิการ์ เดชะอุดม โภคา (2544 : ก) ที่ได้ศึกษา เรื่อง การเปิดรับข้อมูลข่าวสารความต้องการบริจาคโลหิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอน ปลายในเขตกรุงเทพมหานคร ที่พบว่า นักเรียนมีการเปิดรับข่าวสารการบริจาคโลหิตจาก สื่อมวลชน สื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ ปัจจัยด้านการสื่อสารมีความสัมพันธ์กับทัศนคติ เกี่ยวกับการบริจาคโลหิต การได้รับสื่อบุคคลมีความสัมพันธ์กับความต้องการบริจาคโลหิต ความรู้เกี่ยวกับการบริจาคโลหิตมีความสัมพันธ์กับความต้องการบริจาคโลหิต ทัศนคติเกี่ยวกับการ บริจาคโลหิตมีความสัมพันธ์กับการบริจาคโลหิต ตัวแปรที่ทำนายการบริจาคโลหิตได้ดี ที่สุด คือความรู้เกี่ยวกับโลหิตและการบริจาคโลหิต สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ธนิตา บุตร คล้าย (544 :ก) ; อรุมา ช่วยเรือง (2546 : ก) ที่ทำการศึกษา พบว่า บุคคลที่ชักชวนและมี อิทธิพลในการตัดสินใจบริจาคโลหิตครั้งแรก 3 อันดับแรก คือ เพื่อน ครู-อาจารย์ และคนใน ครอบครัว ตามลำดับ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ กรองทอง เพ็ชรวงศ์ (2544 : ก) ได้ศึกษา เรื่อง ประสิทธิภาพของสื่อประชาสัมพันธ์ เพื่อโน้มน้าวใจบุคลากรภาครัฐ และเอกชนให้มา บริจาคโลหิต ที่พบว่า การเปิดรับสื่อบุคคลมีความสัมพันธ์กับความรู้เรื่องการบริจาคโลหิต การ เปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการบริจาคโลหิต การเปิดรับสื่อบุคคลมี ความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริจาคโลหิต สอดคล้องกับผลการศึกษาของ เสาวนีย์ อิศรเดช (2548 : ก) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการบริจาคโลหิตของนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนคริน ทรวิโรฒ ที่พบว่า การรับรู้อันตรายเกี่ยวกับการบริจาคโลหิต และการรับรู้อุปสรรคของการ บริจาคโลหิต มีความสัมพันธ์ต่อการบริจาคโลหิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่การรับรู้ ประโยชน์ของการบริจาคโลหิต ไม่มีความสัมพันธ์กับการบริจาคโลหิตอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Nilsson. and Sojka. (2008) ที่พบว่า แรงผลักดันที่มี

อิทธิพลต่อการบริจาคโลหิตครั้งแรก คือ เพื่อน ร้อยละ 47.2 และการร้องขอผ่านสื่อหรือการโฆษณา ร้อยละ 23.5

1.6 ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการบริจาคโลหิต

ปัจจัยด้านแรงจูงใจมีผลต่อการบริจาคโลหิต ของประชาชนจังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ อรุณา ช่วยเรือง (2546 : ก) ที่พบว่า อันดับแรกที่สุดที่ตัดสินใจบริจาคโลหิต คือ เพื่อช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ รองลงมา คือ การได้ตรวจเลือดตรวจสุขภาพ ส่วนแรงจูงใจในการศึกษาของ สอดคล้องกับการศึกษาของ เสาวนีย์ อิศรเดช (2548 : ก) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการบริจาคโลหิตของนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่พบว่า แรงจูงใจในการบริจาคโลหิต ไม่มีความสัมพันธ์กับการบริจาคโลหิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ณิชชา จำรูญจันทร์ (2552 : ก) ได้ศึกษา เศรษฐศาสตร์ว่าด้วยการบริจาคโลหิตซ้ำ ที่พบว่า แรงจูงใจสำคัญต่อการตัดสินใจไปบริจาคโลหิตมากที่สุดคือ แรงจูงใจด้านการช่วยเหลือสังคม รองลงมาคือแรงจูงใจด้านบุญกุศล แรงจูงใจด้านเข็มที่ระลึก และเหรียญกาชาดสมนาคุณ แรงจูงใจด้านการตรวจเลือด ตรวจสุขภาพ แรงจูงใจด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ระดับการรับรู้ประโยชน์ที่ได้รับจากการบริจาคโลหิต และระดับการรับรู้สถานการณ์ความไม่เพียงพอของโลหิต สอดคล้องกับการศึกษา ของ Abolghasemi, et.al. (2010 : 9-13) ได้ศึกษา เรื่อง แรงจูงใจผู้บริจาคโลหิต จากการสืบค้นข้อมูล พบว่า บางเรื่องที่ศึกษามีการใช้เงินเป็นสิ่งจูงใจที่จะเพิ่มจำนวนผู้บริจาคโลหิต แต่ยังพบว่าแรงจูงใจด้วยเงินนั้นยังไม่ตอบคำถามเรื่องการบริจาคโลหิตที่ต่อเนื่องและยั่งยืนได้ การส่งเสริมแรงจูงใจด้านจิตสังคม แต่บางเรื่องส่งเสริมแรงจูงใจในด้านเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังพบว่า กลุ่มผู้บริจาคโลหิตรายใหม่ยังมีความคิดว่าการบริจาคโลหิตมีประโยชน์ต่อส่วนรวมและสังคม การวิจัยยังคำนึงถึงความปลอดภัยของโลหิตที่รับบริจาค แม้ว่าการตรวจสอบคุณภาพของโลหิต และการคัดกรองผู้บริจาคโลหิตยังดำเนินการอยู่อย่างมีคุณภาพแล้วก็ตาม แต่ก็ยังพบว่าในระยะพักตัวของโรคที่ติดต่อกับโลหิตนั้นไม่สามารถตรวจพบได้ในระยะนี้ การประชาสัมพันธ์เพื่อเพิ่มจำนวนผู้บริจาคโลหิตโดยมีสิ่งตอบแทนเป็นวัฒนธรรมที่ขัดกับเป้าหมายขององค์การอนามัยโลก เนื่องจากยังมีกลุ่มผู้บริจาคโลหิตที่ตั้งใจบริจาคโลหิตด้วยการเห็นประโยชน์แก่ส่วนรวมโดยไม่หวังสิ่งตอบแทนที่เป็นสิ่งของ การศึกษาบางเรื่องยังรายงานถึงการให้สิ่งจูงใจ เช่น เงิน การจ่ายเป็นบัตรกำนัล บัตรค่าโดยสารทางเรือ บัตรค่ารถแท็กซี่ เป็นสิ่งตอบแทนสำหรับผู้บริจาคโลหิต

2. ผลการทดลองใช้และประเมินผลการใช้รูปแบบการส่งเสริมการบริจาคโลหิตของประชาชน จังหวัดร้อยเอ็ด

ผลการทดลองใช้และประเมินผลการใช้รูปแบบการส่งเสริมการบริจาคโลหิตของประชาชน จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า หลังจากการทดลองใช้รูปแบบ การส่งเสริมการบริจาคโลหิตของประชาชนจังหวัดร้อยเอ็ด มีผลให้ประชาชนมีความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติตัวเกี่ยวกับการบริจาคโลหิตเพิ่มขึ้นกว่าเดิม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 กิจกรรมอบรมสุนทรียสนทนาเพื่อการบริจาคโลหิต ส่งผลให้ประชาชนมีความรู้ มีทัศนคติและการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริจาคโลหิตเพิ่มขึ้น กิจกรรมการอบรมสุนทรียสนทนาเพื่อการบริจาคโลหิตของประชาชนจังหวัดร้อยเอ็ด ในวันที่ 13 มีนาคม 2557 ใช้เวลาในการอบรม 7 ชั่วโมง การเรียนรู้ตามแผนการสอนแต่ละเรื่อง ทั้ง 6 เรื่อง มีความเหมาะสมที่กำหนดไว้ คือ ใช้เวลา 15-30 นาที ต่อเรื่อง ซึ่งเหมาะสำหรับการเรียนรู้ในผู้ใหญ่ มีการดำเนินกิจกรรมย่อยเชื่อมโยงสู่การเรียนรู้ร่วมกันของกลุ่ม เช่น

2.1.1 กิจกรรมการเชื่อมโยงเข้าสู่กระบวนการเรียนรู้ด้วยเพลงคังดอกไม้บาน เป็นการเชื่อมโยงผู้เรียนเข้าสู่การฟังเนื้อหาวิชาการ ด้วยเนื้อหาและจังหวะดนตรีของเพลงคังดอกไม้บาน ของเสถียรธรรมสถาน การทำท่าทางประกอบเพลงที่เนิบช้าทำให้มีสติและผ่อนคลาย กิจกรรม 3 คำที่อยากบอก เป็นกิจกรรมแนะนำตนเองของผู้เข้าอบรมทุกคน ให้ได้คิดก่อนที่จะตอบให้ตรงกับ 3 ประเด็น คล้ายกับกิจกรรมตะกร้า 3 ใบ (ธนา นิลชัย โกวิทย์ และ อติศร จันทร์สุข. 2552 : 169 – 172) กิจกรรมชมวีดิทัศน์ ซึ่งเป็นวีดิทัศน์ที่มีภาพ แสดงถึงเรื่องราวเกี่ยวกับ เรื่อง “การให้เลือด...ให้ชีวิต”

2.1.2 กิจกรรมการฟังอย่างตั้งใจ กระบวนการได้นำเอาเรื่อง “อุณยายชาวมัง” จาก วิชาาน ฐานะวุฑฒ์ (2553 : 18-22) มาเล่าให้ผู้เข้าร่วมอบรมฟังเพื่อให้ผู้ฟังได้จับใจความและให้สรุปเรื่องราวที่ได้จากการฟังที่ตั้งใจ ซึ่งการฟังอย่างตั้งใจจะได้ประโยชน์ทั้งผู้ฟังและผู้เล่าเรื่อง เป็นการขยายกันและกันระหว่างผู้เล่าและผู้ฟัง สะท้อนถึงความเท่าเทียมกันในวงสนทนา กิจกรรมการบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องโลหิตและการบริจาคโลหิต เป็นเรื่องราวความรู้ในเชิงวิชาการและการปฏิบัติที่ถูกต้อง เหมาะสมทั้งก่อนบริจาคโลหิต ขณะบริจาคโลหิต และหลังบริจาคโลหิต ซึ่งผู้ฟังได้รับฟังอย่างตั้งใจและมีสมาธิในการฟัง

2.1.3 กิจกรรมการนั่งสมาธิ 12 นาที เป็นการปรับสภาพร่างกายและจิตใจให้มีความพร้อมที่จะเข้ารับฟังการอบรมวิชาการ จาก สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาและ

ศูนย์วิจัยและพัฒนาจิตปัญญาศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2552 : 66-70) กล่าวถึงเรื่อง คลื่นสมองหลัก มี 4 คลื่น ได้แก่ 1) คลื่นเบต้า (Beta) จิตสำนึกที่คลื่นนี้ เป็นคลื่นที่มีความเร็วรอบอยู่ที่ 14 รอบต่อวินาทีขึ้นไป เมื่อเราอยู่ในสภาวะตื่น จะมีคลื่นนี้ ถ้าหลับคลื่นนี้จะหายไป 2) คลื่นอัลฟา (Alpha) เป็นคลื่นที่ทำงานเมื่อเราอยู่ในสภาวะที่ผ่อนคลาย ความเร็วรอบอยู่ที่ 7- 14 รอบ ต่อวินาที เมื่อเรฝีกภาวนาคลื่นนี้จะมีจำนวนมาก เกิดขึ้นเมื่อเรากลับสู่ฐานของร่างกาย การได้เดินดูต้นไม้ การผ่อนคลาย คลื่นนี้จะมีมากขึ้น หรือการลูบ การสัมผัส การได้กลิ่น ทุกอย่างที่เกิดขึ้น เป็นสัมผัสทางกายจากฐานความคิดที่หมุนเร็ว ทอนลงมาให้ช้าลง คลื่นนี้จะมีมากขึ้น 3) 8 คลื่นเซต้า (Theta) เป็นคลื่นที่ทำงานขณะที่เราหลับไหล เปรียบเสมือนเป็นจิตใต้สำนึก เป็นแหล่งบรรจุความจำ มีความรวดเร็วอยู่ที่ 4-7 รอบ ต่อวินาที และ 4) คลื่นเดลต้า (Delta) เป็นคลื่นที่หมุนช้ามาก แต่มีกำลังแรง 0 - 4 รอบต่อวินาที เหมือนคลื่นวิทยุสามารถข้ามผ่านจากคนหนึ่ง ไปอีกคนหนึ่งได้

2.1.4 หลังจากรับประทานอาหารกลางวันแล้ว เป็นการนำเข้าสู่บทเรียนเรื่องอาหารที่เหมาะสมกับผู้ป่วยโรคโลหิต และการออกกำลังกายแบบยืดเหยียดกล้ามเนื้อ เป็นการเชื่อมโยงสภาพร่างกายกับการแสดงท่าทางที่ทำให้ผู้เข้าอบรมไม่ง่วงหลับในช่วงบ่าย กิจกรรมการรับฟังการถ่ายทอดวิชาการเรื่องจิตสาธารณะ และเรื่องการสื่อสาร เป็นเนื้อหาวิชาการที่เกี่ยวกับความมีจิตใจที่ดีของคน มีตัวอย่างการกระทำในสิ่งทำให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม นอกจากนั้นยังมีเรื่องการพูด การสื่อสารกันของผู้เข้าประชุม รวมถึงการมีตัวแทนผู้เข้าอบรมฝึกทักษะการยื่นและพูดในห้องอบรม ซึ่งเปรียบเหมือนการพูดในที่ชุมชนต่อหน้าผู้อื่น

2.1.5 กิจกรรมการเชื่อมโยงเข้าสู่การเรียนรู้ด้วยเพลง โปรดช่วยกันดูแลคนดีของศิลปินนักร้อง ตึกแตน ชลดา เนื้อหาของเพลงสื่อถึงการดูแลผู้ที่ทำความดีให้กับองค์กรและสังคม บางครั้งผู้ที่ทำความดีก็มีการล่า มีการทอดยอ ช่วยให้กำลังใจให้ผู้ทำความดีอยากทำในสิ่งที่ดี ๆ ต่อไป เนื้อหาของเพลง เหมาะสมกับการสร้างเครือข่ายบริจาคโลหิต และการประทับประคองกันของเหล่าสมาชิก ให้คงอยู่เป็นเครือข่าย เป็นแรงกระตุ้นให้ผู้เข้าร่วมประชุมให้กำลังใจในซึ่งกันและกัน กิจกรรมการรับฟังการถ่ายทอดความรู้วิชาการเรื่องเครือข่าย และการสร้างเครือข่าย เป็นเนื้อหาวิชาการที่จะนำไปสู่การปฏิบัติตนเองในการเป็นสมาชิกเครือข่ายที่ดี และได้มีการระดมสมองจัดตั้งเครือข่ายบริจาคโลหิตของผู้เข้าร่วมอบรม และกิจกรรมสุดท้ายคือ กิจกรรมสรุปการอบรมด้วยคำพูด 2 คำที่อยากบอก ให้สมาชิกเล่าเรื่องที่อยากบอกให้ผู้อื่นรับทราบ เพื่อเป็นการประเมินการอบรมในเชิงคุณภาพ

2.2 กิจกรรมการจัดตั้งเครือข่ายบริจาคโลหิต เครือข่ายบริจาคโลหิตในหมู่บ้าน ส่งผลให้ผู้เข้าอบรมได้มีกลุ่มเพื่อนสมาชิกที่ได้ทำกิจกรรมร่วมกัน และการบริจาคโลหิตนั้น บางคนอยากมีเพื่อนไปด้วย อยากให้มีผู้ส่งข่าวสารถึงกันและกัน และมีการพูดคุยกันอยู่เสมอ

2.3 กิจกรรมการณรงค์เพื่อเพิ่มผู้บริจาคโลหิต เป็นการชักชวนผู้อื่น และการสาธิตข่าวสารให้ผู้อื่นได้รับทราบเกี่ยวกับการบริจาคโลหิต สามารถเพิ่มจำนวนผู้เข้าร่วมบริจาคโลหิตได้ 11 ราย ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ นฤมล บุญสนอง และ ยุพา เอื้ออรุณวิจิตร (2552 : 161 - 170) ที่เสนอแนวทางในการเพิ่มผู้บริจาคโลหิต 4 ลำดับแรก คือ 1) การประชาสัมพันธ์ 2) การจัดกิจกรรมรณรงค์ในโอกาสพิเศษ 3) การเชิญชวนถึงตัวบุคคล และ 4) การมอบของที่ระลึกแก่ผู้บริจาคโลหิต เมื่อนำแนวทางไปทดลองใช้แล้วเพิ่มจำนวนผู้บริจาคโลหิตรายใหม่ในกลุ่มบุคลากรของโรงพยาบาลพานใต้ จำนวน 20 ราย

2.4 กิจกรรมจิตอาสาช่วยเหลือผู้บริจาคโลหิต และร่วมบริจาคโลหิตด้วยสมัครใจ ในหน่วยรับบริจาคโลหิตเคลื่อนที่ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่แสดงถึงการเสียสละ การมีจิตสาธารณะ สิ่งที่เกิดขึ้นไม่ได้บังคับ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ เพชรรัตน์ วอนเพียร (2550) และ Glynn et al. (2002) ที่พบว่า เหตุผล อันดับแรกที่ทำให้คนบริจาคโลหิต คือ การบริจาคโลหิต เป็นสิ่งที่ควรทำ และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Nguyen et al. (2007) , Nilsson and Sojka (2008) และ เพชรรัตน์ วอนเพียร (2550) ที่ได้รายงานเอาไว้ว่า ผู้บริจาคโลหิตส่วนใหญ่จะนึกถึงประโยชน์ของผู้อื่นเป็นที่ตั้ง (Altruistic Motives) และ เป็นหน้าที่ของตนเองต่อสังคม และสอดคล้องกับการศึกษา ของ Abolghasemi, et al. (2010 : 9-13) ได้สืบค้นข้อมูล พบว่า ในหลายประเทศการบริจาคโลหิตด้วยสมัครใจยังเป็นสิ่งที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน

2.5 กิจกรรมสุนทรียสนทนาหลังบริจาคโลหิต เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้ร่วมวงสนทนา ได้กล่าว เปิดใจตนเอง เล่าถึงความรู้สึกของตนเองให้กลุ่มฟัง ในฐานะของผู้ที่ช่วยเหลือดูแลผู้อื่น และความรู้สึกที่ตนเองเป็นผู้ที่ผ่านการบริจาคโลหิต สอดคล้องกับกระบวนการให้ความรู้ทางสุขภาพ เช่น แฮนเซน และ ฟิสเบอร์ (Hansen and Fisber. 1998 : ไม่มีเลขหน้า อ้างถึงใน อภิวัฒน์ แก้ววรรณรัตน์. 2546 : 108) ได้กล่าวถึง เทคนิคการให้ความรู้ทางสุขภาพที่ดี มีเทคนิค 5 ประการ (TEACH) ได้แก่ 1) T = Tune in to the Patient คือ การที่ผู้สอนปรับกระบวนการสอนให้เหมาะสมกับผู้รับ สร้างบรรยากาศเป็นกันเอง ศึกษาความต้องการพื้นฐานของผู้รับ และปรับแผนการสอนให้เหมาะสมกับผู้ฟัง 2) E = Edit Your Content คือ การเลือกวิเคราะห์เนื้อหา นำเสนอข้อมูลที่สำคัญที่ผู้รับควรทราบ 3) A = Act on Teachable Moments คือ ให้ความรู้ทางสุขภาพแก่บุคคลทันทีที่มีโอกาสแม้ในขณะที่ให้การพยาบาล 4) C = Clarify

Ofen คือ เปิดโอกาสให้ผู้รับได้สนทนา แลกเปลี่ยนแนวความคิดเห็น และ 5) H = Honor the Patient as a Partner คือ เคารพ ยกย่อง ให้เกียรติในความคิดเห็น และประสบการณ์ของผู้รับฟัง การอบรมสุนทรียสนทนาเพื่อการบริจาคโลหิตมีกระบวนการฟังอย่างตั้งใจจึงก่อให้เกิดความรู้ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญ ที่ส่งผลให้เกิดพฤติกรรม หรือเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม จาก Bloom (1971 : 355) ได้กล่าวว่า ความรู้เป็นความสามารถในการใช้ข้อเท็จจริง (Facts) หรือเนื้อหา ความคิด (Ideas) ความหยั่งรู้ยังเห็น (Insights) ความสามารถเชื่อมโยงความคิดเข้ากับ เหตุการณ์ต่าง ๆ ได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1. การพัฒนาความรู้ให้กับประชาชนให้รู้เกี่ยวกับโลหิตและการบริจาคโลหิต เป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยเพิ่มจำนวนผู้บริจาคโลหิตได้ กระบวนการให้ความรู้และการเผยแพร่ ข้อมูลข่าวสาร เพื่อให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสาร เป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อพฤติกรรม การบริจาคโลหิต การมีเครือข่าย เกี่ยวข้องกับการได้รับทราบข้อมูล การแจ้งข้อมูลข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับโลหิต การบริจาคโลหิต และการประชาสัมพันธ์ให้ทราบโดยทั่วถึง จะทำให้ประชาชนเข้าร่วมบริจาคโลหิตอย่างต่อเนื่อง

1.2 การนำรูปแบบการส่งเสริมการบริจาคโลหิต ของประชาชนจังหวัดร้อยเอ็ดไปใช้ในการวิจัยนี้ เน้นเรื่องกระบวนการสุนทรียสนทนา กระบวนการต้องเป็นผู้มีทักษะในการเชื่อมโยงสู่การเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างราบรื่น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้จะมีจำนวนไม่มากเกินไป เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันได้ทั่วถึงทุกคน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การนำชุดรูปแบบไปใช้นั้น อาจมีการปรับลำดับกิจกรรมย่อย เพื่อให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละกลุ่มแต่ละพื้นที่

2.2 ควรศึกษาแนวทางที่จะทำให้เครือข่ายบริจาคโลหิต มีกิจกรรมต่อเนื่องและยั่งยืน